

SPORT KLEURT ECHT!

Colofon

Teksten:

KNVB, VVWN, Jan Cees van Velden

Fotografie:

Jan Cees van Velden, Terp 10 Communicatie

Vormgeving:

Terp 10 Communicatie

Inhoud

- 3 • • • Waarom Sport Kleurt
- 4 5 • Participatie is het sleutelwoord
- 6 7 • Sport is wereldwijd
- 8 11 • Het project; de opzet en praktijk
- 12 14 • Vrijwilligers bij Sport Kleurt
- 15 17 • Sport Kleurt, de methodiek
- 18 19 • Spelers plaatsen
- 20 21 • Als vrijwilliger aan de slag
- 22 23 • Eisen en voordelen
- 24 26 • Evaluatie, resultaten & aanbevelingen
- 27 • • • Wie neemt het stokje over?
- 28 • • • Sport Kleurt

Waarom Sport Kleurt

Begin 2009 vond een ontmoeting plaats tussen medewerkers van de KNVB en VluchtelingenWerk Noord-Nederland (VWNN). De organisaties zijn samen van mening dat sport beoefenen en betrokkenheid bij een sportvereniging vluchtelingen helpt zich in de Nederlandse samenleving te ontwikkelen. Het maakt dat ze de taal beter leren beheersen en hun sociaal netwerk kunnen uitbouwen. Daarnaast is sport belangrijk voor lichaam en geest.

Tijdens het gesprek bleek dat een projectidee van VluchtelingenWerk goed aansloot bij het project Tijd voor Sport van de KNVB. De basis voor Sport Kleurt werd hier gelegd.

Financiële steun voor Sport Kleurt vonden de organisaties bij het Oranje Fonds en bij het Landelijk Bureau van VluchtelingenWerk.

Doel van het project:

Sport Kleurt wil vluchtelingen en allochtonen in contact brengen met georganiseerde sportactiviteiten, in het bijzonder voetbal.

Opzet was in het kader van Sport Kleurt 10 mensen onder te brengen bij voetbalverenigingen.

De KNVB selecteerde hiervoor 8 verenigingen in de gemeenten Assen, Emmen, Leeuwarden en Groningen. De werving en begeleiding van kandidaten was in handen van vrijwilligers van Sport Kleurt.

De projectperiode van Sport Kleurt liep van september 2009 tot juni 2011.

Participatie is het sleutelwoord

In Nederland zijn meer dan 3.400 voetbalverenigingen. De 1,2 miljoen leden spelen wekelijks ruim 32.000 wedstrijden.

Daarmee zijn voetbal en de KNVB van grote maatschappelijke betekenis. De KNVB kijkt ook verder dan de maximale lengte van 120 meter en breedte van 75 meter die bij een voetbalveld horen. De KNVB richt zich op maatschappelijke thema's die met het voetbal verbonden zijn, zoals gezondheid, integratie, sportiviteit & respect, individuele- & teamontwikkeling en trots & verbondenheid.

Hiervoor zet ze haar kerncompetenties – mensen en infrastructuur – in. Waar ze bepaalde expertise niet in huis heeft, werkt ze samen met partners uit het bedrijfsleven, maatschappelijke organisaties, overheid en onderwijs.

Zo is de KNVB betrokken bij – of zelfs de drijvende

kracht achter – programma's gericht op allochtonen, meisjes, dak- en thuislozen en kinderen en jongeren die een steuntje in de rug nodig hebben. Jong en oud, arm en rijk, zwart en wit: alle kleuren, smaken en gezindten zijn op of rond het voetbalveld vertegenwoordigd.

Voetbalverenigingen zijn ontmoetingsplaatsen voor mensen die elkaar op andere plekken niet snel tegenkomen; hoogstens in een vluchtig voorbijgaan. Bij de vereniging is sprake van werkelijke ontmoeting. Samen spelen, samen lachen of treuren om een onnodige nederlaag. Koffie, thee of een biertje. Kletspraatjes over het weer, het gras of de matige conditie. Desnoods in onbeholpen gebarentaal.

Kinderen in te grote of te kleine shirtjes. Ouders

die niet te fanatiek willen lijken, maar zich toch vaak niet kunnen inhouden. De oude vertrouwde clubmensen die de zaken regelen en de boel bij elkaar houden; de nieuwelingen die hun weg nog moeten vinden en daar soms wat onhandig in zijn. Het geluid van noppen op de betonnen vloer in de kleedkamer. Voetbal.

Voetbal voor iedereen. Daar wil de KNVB voor staan. Iedereen moet met plezier kunnen voetballen, bij een vereniging met een veilig en gastvrij sportklimaat. Met, als het even kan, gediplomeerde trainers, die goed kunnen omgaan met divers samengestelde groepen.

Soms wordt het maatschappelijk belang van de vereniging als ontmoetingsplaats onderschat. Bij een vereniging worden echter bruggen tussen verschillende culturen geslagen. Er ontstaat begrip voor andere gewoontes en verschillen, er worden vriendschappen gesloten en sociale netwerken opgebouwd. Nieuwkomers, zoals onder andere vluchtelingen, komen via de vereniging in aanraking met de meer gesettelden. Veelal zijn dit kleine

eerste stapjes op hun weg in de Nederlandse samenleving. Ze bouwen geleidelijk aan, zoals dat in de wetenschap wordt genoemd, hun sociaal kapitaal.

De KNVB participeert in veel projecten en samenwerkingsverbanden met een maatschappelijk doel. Dat is de grootste sportbond met verenigingen in alle steden en dorpen, aan haar stand verplicht. In die projecten gaat het er vaak om doelgroepen te bereiken die de weg naar de vereniging uit zichzelf niet eenvoudig weten te vinden. Participatie is daarbij het sleutelwoord. Waar mogelijk begeleidt de KNVB daarbij haar verenigingen om deze groepen niet alleen te bereiken, maar ook daadwerkelijk te betrekken en te binden. Daarmee worden de eerste stappen naar participatie gezet.

Het samenwerkingsverband Sport Kleurt - wat de KNVB voortkomend uit het project Tijd voor Sport met VVWN heeft gehad - is hier een goed voorbeeld van. Ook in de toekomst zal de KNVB open staan voor samenwerkingsverbanden waarbij voetbal als middel, doelgericht ingezet kan worden.

Sport is wereldwijd

In alle landen doen mensen aan sport. Niet alleen aan voetbal, maar aan allerlei sporten. Soms hebben landen hun eigen nationale sport. In Turkije is worstelen populair, in China tafeltennis.

Het beoefenen van sport is universeel en een spel van volwassenen. Iedereen herkent sport.

Als vluchtelingen in Nederland aankomen hebben ze vaak een indrukwekkende reis achter de rug. Hun komst in Nederland geeft nieuwe onzekerheid en is tegelijkertijd een beginpunt van een nieuw leven.

Als de asielprocedure start is de uitkomst daarvan nog onbekend. Asielzoekers leven in deze periode in asielzoekerscentra (AZC's). Sport kan hen helpen hun zorgen tijdelijk opzij te zetten.

Sport bevordert sociale contacten met Nederlanders en leidt tot nieuwe vriendschappen. In AZC's kan het de sociale contacten tussen asielzoekers en medewerkers bevorderen.

Een nieuwe periode breekt aan als asielzoekers als vluchteling erkend worden, ze kunnen in een gemeente gaan wonen.

Vluchtelingen met een tijdelijke status houden blijvend onzekerheid over hun toekomst.

Door in te burgeren werken vluchtelingen aan hun nieuwe toekomst. Deelnemen aan sport is daarbij erg belangrijk. Het biedt ontspanning en kansen op nieuwe contacten. Door sport maak je deel uit van de lokale samenleving; je hoort erbij.

Belemmeringen wegnemen

Niet iedereen kan als vanzelf sporten. Soms zijn er belemmeringen. Zo kan de hoogte van de contributie een bezwaar zijn, maar ook de aanschaf van sportkleding en ander sportmateriaal.

Veel gemeenten beschikken over voorzieningen zodat inwoners met een laag inkomen toch kunnen sporten. VluchtelingenWerk informeert vluchtelingen over deze voorzieningen.

Vluchtelingen zijn bijna altijd welkom bij sportverenigingen. Deze weten echter niet altijd hoe ze het beste met de nieuwe Nederlanders kunnen omgaan. VluchtelingenWerk kan daarbij helpen door informatie te verstrekken.

VluchtelingenWerk wil dat asielzoekers en vluchtelingen in staat gesteld worden te kunnen sporten in de gemeente waar ze wonen.

In goed overleg tussen sportverenigingen, VluchtelingenWerk en gemeenten kunnen belemmeringen worden weggenomen.

Het project; de opzet en praktijk

In 2009 ging het project Sport Kleurt van start. Tijdens de voorbereiding selecteerde de KNVB een aantal verenigingen voor deelname. KNVB district Noord onderhield met hen al contact in verband met het project Tijd voor Sport. Hierbij maakte ze gebruik van verenigingsbegeleiders die speciaal voor dit project waren aangesteld.

De aftrap van Sport Kleurt vond plaats bij VV Bargeres in Emmen en bij VV Leeuwarden.

In de opzet van het project was

bepaald dat met het bestuur van de vereniging de wensen en mogelijkheden zouden worden vastgesteld. Zochten zij spelers, vrijwilligers, dames, enzovoort?

Vervolgens zou Sport Kleurt op zoek gaan naar geschikte kandidaten voor plaatsing.

Hiervoor legde Sport Kleurt contact met organisaties en instellingen waar vrijwilligers en medewerkers direct contact hebben met vluchtelingen en allochtonen. Denk daarbij aan het onderwijs, (buurt)welzijnswerk, lokale afdelingen van VluchtelingenWerk, gemeenten en gemeentelijke combinatiefunctionarissen.

De praktijk was weerbarstig. Het bleek moeilijk organisaties in beweging te krijgen om kandidaten te werven. Veel organisaties bleken sterk

gericht op de eigen activiteiten. En hebben weinig tijd om zich voor Sport Kleurt in te zetten. Organisaties en mensen konden de opzet van Sport Kleurt wel waarderen. Zij boden de mogelijkheid folders te verspreiden en vroegen met een artikel in de interne informatievoorziening aandacht voor het project. Ze riepen mensen op kandidaten voor het project aan te melden. De resultaten bleven achter bij de verwachtingen.

Mede door de inzet van een aantal vrijwilligers, is in Emmen gekozen voor een actievere benadering. Alle cliënten van VluchtelingenWerk, waarvan mocht worden aangenomen dat zij voor het project in aanmerking kwamen, zijn per brief uitgenodigd voor een gesprek. Ongeveer 25% van hen reageerde hier op. De actie leidde er uiteindelijk toe dat 14 mensen een plaats vonden bij een sportvereniging. Daarnaast werden cliënten van VluchtelingenWerk tijdens spreekuren gewezen op de mogelijkheden die Sport Kleurt biedt.

Als resultaat hiervan zijn 12 kandidaten gevonden, waarvan er uiteindelijk 9 een plaats vonden bij een sportvereniging.

Gedurende de loop van het project Sport Kleurt bleek dat sommige kandidaten de voorkeur gaven aan een andere sport dan voetbal of niet bij VV Bargeres konden instromen omdat zij in een andere wijk woonden.

Deze ervaring leidde ertoe de doelstelling van het project te verbreden. Niet de vraag van de voetbalvereniging, maar de vraag van de kandidaten werd vooral het uitgangspunt.

In Groningen en Leeuwarden is Vluchtelingen-Werk minimaal betrokken bij het inburgeringsproces. In deze gemeenten richt de organisatie zich vooral op begeleiding bij de asielprocedure. Potentiële kandidaten direct benaderen was hier daarom geen optie. Contacten en gesprekken met organisaties die wel een rol speelden bij het inburgeringsproces leidden tot weinig concrete aanmeldingen.

In Groningen leidden de eerste aanmeldingen vanuit Humanitas in april 2011 tot een eerste plaatsing bij een sportvereniging.

De verwachting is dat er meer plaatsingen in de tweede helft van 2011 zullen volgen.

In samenwerking met de Maatschappelijke Dienstverlening (MJD) en de stichting Stiel organiseerde Sport Kleurt voor allochtone mannen in de zuidelijke wijken van Groningen een introductiecyclus in sport.

Tijdens vier avonden konden deelnemers kennismaken met voetbal, tafeltennis, handbal en oosterse vechtsporten.

Als resultaat hiervan werd een van de deelnemers assistent-trainer bij een voetbalclub. Een andere deelnemer werd lid van een tafeltennisvereniging. Mogelijk krijgt de activiteit nog een vervolg.

In Leeuwarden zijn in eerste instantie drie jonge mannen bij VV Leeuwarden geplaatst als vrijwilligers en assistent-trainer.

In samenwerking met het welzijnswerk Leeuwarden organiseerde Sport Kleurt voor vrouwen een oriëntatie op het voetbal. Bij de informatiebijeenkomst werden de vrouwen ook zelf actief betrokken. Ze brachten een bezoek aan VV Leeuwarden en kregen informatie over de gang van zaken binnen de vereniging en de mogelijkheden die ze als organisatie biedt.

Sport Kleurt legde in april 2011 contact met de voorgedijvereniging NIDOS. Zowel in Leeuwarden als in Drachten begeleidt NIDOS Alleenstaande Minderjarige Asielzoekers die ook graag willen sporten. De mogelijkheden hiervoor worden onderzocht en zullen zeker tot positieve actie leiden.

Vrijwilligers bij Sport kleurt

Om kandidaten voor Sport Kleurt te vinden, was het project afhankelijk van organisaties die (in) direct contact hebben met de doelgroep. Het gaat hierbij om organisaties die actief zijn in de begeleiding van en hulpverlening aan vluchtelingen en allochtonen. Deze organisaties werken veelal met betrokken vrijwilligers die rechtstreeks contact hebben met potentiële kandidaten.

Het kan gaan om taalcoaches, begeleiders bij het inburgeringstraject of huisbegeleiders die vluchtelingen helpen als zij zich in een gemeente vestigen.

De vrijwilligers zijn als geen ander in staat hun cliënten te motiveren om te gaan sporten of om als vrijwilliger bij een sportvereniging actief te worden. Vrijwilligers leveren daarmee een grote meerwaarde om de doelstellingen van het pro-

ject te realiseren.

Maar ook mensen die uit hoofde van hun beroep contact hebben met vluchtelingen en allochtonen, kunnen cliënten actief motiveren en hen er op wijzen dat sport kansen biedt bij de ontwikkeling van hun taal en de opbouw van een sociaal netwerk.

Voor het project Sport Kleurt leverde het een absolute meerwaarde op om mensen uit de doelgroep als vrijwilliger bij het project te betrekken. Zij kennen de mensen waarom het gaat, hebben een direct contact en zijn vanuit hun eigen culturele kaders en ervaringen met integratie in de Nederlandse samenleving beter in staat kandidaten te motiveren en zich actief binnen de sport te presenteren.

Boubacar Diallo is een van hen. Door de asiel-procedure gedwongen trok hij jarenlang langs verschillende opvanglocaties, tot hij zich in 2002 als vluchteling in Emmen kon vestigen.

Boubacar houdt van sport en hij legde zijn basis als voetballer bij Germanicus in Coevorden. Zelf wil Boubacar het hoogste uit zijn carrière als voetballer halen en dit combineren met een studie.

Dat lukte aardig. Zijn prestaties trokken de aandacht van enkele profclubs, maar een hardnekkige aandoening van reuma (fibromyalgie/artrites) gooit roet in het eten.

Reuma laat ook zijn droom automonteur te worden in rook opgaan.

Uiteindelijk kiest Boubacar voor de opleiding Zakelijke dienstverlening. Deze moet hem hel-

pen een baan en een plaats in de Nederlandse samenleving te verwerven. Als hij ongevraagd zijn Curriculum Vitae aan VluchtelingenWerk opstuurt, krijgt hij hier een parttime baan bij de afdeling Emmen.

Boubacar hoort op zijn werk van Sport Kleurt en meldt zich aan als vrijwilliger. Zo wil hij helpen voorkomen dat vluchtelingen in een isolement terecht komen. Voor mensen die al in een isolement zitten ziet hij het als een kans hier uit te komen.

Boubacar ziet in zijn eigen omgeving en in contacten met cliënten vluchtelingen die een verplichte inburgeringscursus volgen, maar verder geïsoleerd zijn.

Boubacar Diallo:

‘Het project Sport Kleurt is als een plant die groeit en steeds meer blaadjes krijgt. Daardoor wordt ze steeds mooier.’

Ze zitten thuis, kijken televisie, denken aan de situatie in hun thuisland en de (on)mogelijkheden in Nederland.

Boubacar denkt dat het isolement een gevolg is van een gebrek aan zelfvertrouwen om je als volwaardig lid van de samenleving te presenteren. Vluchtelingen zijn vaak onzeker en hebben angst zaken verkeerd aan te pakken.

Boubacar is enthousiast over Sport Kleurt. Hij waardeert de open communicatie en duidelijke doelen. Volgens Boubacar heeft

Sport Kleurt hem ook de ogen geopend en stelde het hem in staat meer initiatieven te nemen en zichzelf te zijn.

Volgens Boubacar is Sport Kleurt een goede methode. De intensieve begeleiding van kandidaten heeft succes en leidt tot goede publiciteit en mond-tot-mondreclame. Hierdoor zullen nieuwe kandidaten zichzelf aanmelden, denkt hij. Boubacar hoopt dat er financiële middelen beschikbaar komen om in ieder geval in Emmen nog een jaar met het project door te kunnen gaan.

Sport Kleurt, de methodiek

Sport Kleurt hanteert een eigen ontwikkelde methodiek waarbij vluchtelingen op een actieve manier bij sport betrokken worden. Dat kan als sporter of als vrijwilliger bij een sportvereniging. Het is een intensieve benadering die ook andere hulpverleners toepassen.

De methodiek gaat uit van een zogenaamde warme overdracht. Dat houdt in dat kandidaten intensief worden begeleid als zij kennismaken met en lid worden van een sportvereniging. Ook worden zij vanuit het project gevolgd in de eerste zes maanden van hun lidmaatschap van de sportvereniging.

Hierin onderscheidt de methode vijf fasen:

- intake
- contact met de sportvereniging
- introductie bij de sportvereniging
- proefperiode
- volwaardig lidmaatschap.

Intake

Aan het begin van het traject krijgen kandidaten een intakegesprek. Hierin komen de belangrijke zaken voor het lidmaatschap van een sportvereniging aan de orde. Dit zijn:

- de verplichting tot deelname aan trainingen
- het spelen van wedstrijden
- de aanschaf van sportkleding
- de contributie
- en (voor zover nodig) andere verplichtingen die het lidmaatschap brengt.

Bij juniorleden worden ook de ouders betrokken. Met hen wordt besproken dat ze wedstrijden kunnen bezoeken of als vrijwilliger actief kunnen worden. Bijvoorbeeld als elftalbegeleider of in de kantine.

Van kandidaten die als vrijwilliger actief willen worden, wordt geïnterviewd wat hun wensen en capaciteiten zijn.

Contact met de vereniging

Vervolgens wordt er contact gelegd met een sportvereniging die past binnen de wensen en het woongebied van de kandidaat. Met de sportvereniging worden afspraken gemaakt over een bepaalde proefperiode, het lidmaatschap en de introductie en begeleiding binnen de sportvereniging.

Introductie bij de vereniging

In de volgende stap wordt de kandidaat geïntroduceerd binnen de sportvereniging. Hiervoor wordt een afspraak gemaakt met de contactpersoon van de vereniging, de teambegeleider, de kandidaat en zijn begeleider vanuit VluchtelingenWerk.

Dit gebeurt meestal voorafgaand aan een training. Tijdens dit gesprek vindt de kennismaking plaats tussen de kandidaat en de sportvereniging. Ook worden nogmaals alle belangrijke aspecten besproken die met de sport te maken hebben (trainingen, wedstrijden, sportkleding, het lidmaatschap en waar en wanneer afmelden).

Bij junioren worden de ouders ook bij dit gesprek betrokken.

Proefperiode

De volgende stap is de proefperiode. In deze fase traint de kandidaat mee met een van de teams. In deze periode heeft de kandidaat ook de kans te bepalen of de sport en de vereniging voor hem wel geschikt zijn.

De vereniging krijgt inzicht in de mogelijkheden van de kandidaat en bij welk team hij of zij het beste kan worden ingedeeld.

Hierna gaan beide partijen het lidmaatschap aan. In een gesprek met de kandidaat en zijn contactpersoon bij de vereniging worden de nodige formaliteiten geregeld en afspraken gemaakt voor de volgende fase.

Bij kinderen tot 18 jaar wordt bekeken of de ouders voor een aanvraag bij het Jeugdsportfonds of de Stichting Leergeld in aanmerking komen. Zo nodig worden de ouders begeleid bij het indienen van de aanvraag.

Volwaardig lidmaatschap

Hierna zijn de kandidaten volwaardig lid van de sportvereniging. Gedurende het eerste halfjaar

wordt er door de begeleider van VluchtelingenWerk en de contactpersoon bij de vereniging contact onderhouden over de gang van zaken.

In de praktijk blijkt dat deze manier van werken succesvol is. Kandidaten die op deze manier bij een sportvereniging zijn geplaatst blijven ook na deze periode lid van de vereniging. Ook de sportverenigingen waar via deze methode leden en vrijwilligers zijn geplaatst spreken hun waardering uit voor deze manier van werken.

Spelers plaatsen

Om kandidaten succesvol bij een sportvereniging te plaatsen is het belangrijk dat de verwachtingen van beide partijen duidelijk zijn. In het thuisland zijn sportactiviteiten vaak totaal anders georganiseerd.

Vluchtelingen melden zich in ons land niet snel als lid van een sportvereniging aan. Dat komt mede omdat voor vluchtelingen onvoldoende duidelijk is hoe sport in Nederland georganiseerd is. Ook weten vluchtelingen vaak niet welke eisen sportverenigingen stellen aan het lidmaatschap. Daarnaast blijkt de financiële positie van vluchtelingen een grote barrière.

Een voorbeeld uit de praktijk illustreert dit. Een vader van een door Sport Kleurt geplaatst voet-

ballertje vertelde dat hij dacht dat zijn zoon vanzelf wel een keer door een voetbalclub gevraagd zou worden, als hij op een trapveldje in de buurt maar goed zijn best deed.

In de praktijk blijkt het belangrijk de spelregels en voorwaarden binnen de Nederlandse sportorganisaties uit te leggen en te verduidelijken. Bij junioren moeten hierbij ook de ouders betrokken worden. Ouders moeten op de hoogte zijn van de regels, daar rekening mee houden en hun kind waar nodig stimuleren. Bijvoorbeeld door aanwezig te zijn bij wedstrijden.

De meeste kandidaten van Sport Kleurt komen in aanmerking voor een bijdrage uit het Jeugdsportfonds of de Stichting Leergeld. Hierin

bemiddelt het project.

Bij senioren ligt dat wat moeilijker. Gemeenten hanteren vaak een verschillende systematiek voor stimulering van sport of sociale activering en soms ontbreken mogelijkheden helemaal. Als alle zaken rond het lidmaatschap geregeld zijn, kunnen de kandidaten als volwaardig lid in de vereniging participeren. In de methode Sport Kleurt worden nieuwe leden nog een half jaar gevolgd door een contactpersoon binnen de sportvereniging en door een vrijwilliger vanuit het project.

Dilojen en Sankgeeth

Dilojen en Sankgeeth Rameshkumar kwamen samen met hun ouders als vluchteling naar Nederland. In Sri Lanka volleybalde Dilojen en voetbalde Sankgeeth; niet in clubverband maar met vrienden in de buurt.

Ook in de eerste periode in Nederland zochten zij aansluiting bij sportende jongens in hun woonomgeving. Zij noch hun ouders kenden de mogelijkheden van georganiseerd sporten.

Door bemiddeling van Sport Kleurt werden beide jongens lid van sportclub Angelslo in Emmen. Zij hebben het bij de vereniging erg naar hun zin. Dilojen speelt nu linksback, Sankgeeth in de spits. De jongens geven aan dat ze binnen hun team goed zijn opgevangen en hebben er vrienden gekregen waarmee ze fanatiek en sportief voetballen.

Vader Rameshkumar is zeer te spreken over de begeleiding vanuit Sport Kleurt. Bijvoorbeeld met de aanvraag voor financiële steun bij de Stichting Leergeld. Zonder deze bijdrage zou zijn gezin het lidmaatschap van twee kinderen niet kunnen opbrengen.

In het begin ging vader Rameshkumar vaak met de jongens mee naar de training en wedstrijden. Door taalproblemen is hij daarmee gestopt. De sportclub Angelslo wil mijnheer Rameshkumar weer langs de lijn krijgen en gaat met hem kijken of ze hierin iets kan betekenen. Voor mijnheer Rameshkumar is het een kans in contact met andere ouders zijn taalvaardigheid te vergroten.

Als vrijwilliger aan de slag

Voor sportverenigingen is de inbreng van vrijwilligers van levensbelang. Zonder hun inzet kunnen sportverenigingen niet bestaan.

Vluchtelingen hebben binnen de sport nog een geringe inbreng. Het is voor vluchtelingen een

grote stap om als vrijwilliger bij een sportvereniging aan de slag te gaan. En als dan eenmaal de stap is gezet kan er van alles mis gaan.

Een voorbeeld hiervan is het verhaal van Mohammed Ali. Een aantal jaren geleden was hij als assistent-trainer begonnen bij voetbalvereniging Bargeres in Emmen. Met hart en ziel stak hij veel energie in het trainerschap. Aan het eind van het seizoen behaalde 'zijn' team het kampioenschap. Hiervoor kreeg zijn rol hierin weinig aandacht. Mohammed voelde zich niet gewaardeerd. Hij stopte als trainer zonder over de reden te communiceren.

Sport Kleurt legde opnieuw contact met voetbalvereniging Bargeres en zorgde er voor dat de problemen uit het verleden uitgesproken konden worden. Inmiddels is Mohammed weer met veel

plezier als trainer aan de slag en heeft een goed contact met zijn medetrainers.

Het jeugdbestuur van Barges onderhoudt contact met hem en met medewerkers van Sport Kleurt.

Mohammed traint twee avonden in de week en heeft de ambitie dit volgend seizoen uit te breiden.

Mohammed wil jonge spelers duidelijk maken dat voor goed voetbal een goede conditie, techniek en inzet nodig zijn.

Doordat Mohammed weer als trainer aan de slag ging, is ook zijn zoon Tyson opnieuw gaan voetballen. Hij vindt het heerlijk door zijn vader getraind te worden.

Mohammed Ali:

'Mijn droom is een van deze jongens later als professional op televisie te zien spelen.'

Eisen en voordelen

De methode Sport Kleurt vraagt ook inzet van de sportvereniging. Zij moeten kandidaatleden die via Sport Kleurt binnenkomen nog een half jaar begeleiden.

In eerste instantie door hen binnen de sportvereniging te introduceren; hoe is hier de gang van zaken en hoe zijn dingen hier geregeld. Dit wordt voor de proefperiode met medewerkers van Sport Kleurt besproken.

Door de intensieve begeleiding kunnen misverstanden en communicatieproblemen – die vaak in de eerste periode ontstaan – worden voorkomen of opgelost.

Dit vormt voor sportverenigingen met veelal een tekort aan vrijwilligers eerst een extra belasting.

Bij voetbalvereniging Bargeres is Jan Boer lid van de jeugdcommissie. Hij onderhoudt de contacten met Sport Kleurt en de door het project geplaatste assistent-trainer en jeugdleden.

Jan Boer is zeer tevreden over Sport Kleurt. Hij waardeert de duidelijke procedure en open communicatie.

De spelers en assistent-trainer die Sport Kleurt bij Bargeres plaatste, functioneren goed. Als zich al problemen voordoen, kunnen die snel worden opgelost.

Bargeres probeert op verschillende manieren ouders en anderen bij de club te betrekken. Zo neemt de vereniging ook deel aan het KNVB-project 'voetbalouders'.

Jan de Boer ziet geen verschil in betrokkenheid van allochtone en autochtone ouders.

Doelen voor de toekomst

Evaluatie, resultaten & aanbevelingen

Sport Kleurt ging in september 2009 van start. Eind april 2011 heeft het nog niet de beoogde resultaten – het beoogde aantal plaatsingen – gehaald.

Per gemeente verschillen de resultaten aanmerkelijk. Daarbij loopt Emmen met het aantal plaatsingen ver voor op die in andere gemeenten. Met Sport Kleurt zijn er wel een aantal activiteiten gestart die na afloop van het project (tweede helft 2011) nog tot nieuwe plaatsingen zullen leiden.

Het belangrijkste resultaat dat wel is gehaald is de methode Sport Kleurt zelf. Met deze intensieve methode worden vluchtelingen en andere allochtone medelanders gestimuleerd actief deel te

De resultaten per 1 mei 2011

Bij het project betrokken vrijwilligers:
10 (waarvan 7 vluchteling)

- Geplaatste spelers voetbalverenigingen: 17
- Assistent-trainers voetbal 5
- Vrijwilligers bij sportverenigingen 4
- Geplaatst bij zumba-activiteiten 2
- Introductiebijeenkomsten voetbal Leeuwarden 17
- Introductie sport Groningen 10

Nog in behandeling:

- Voetbal 5
- Badminton of tennis 2
- Judo 2
- Vrijwilligers bij sportverenigingen 2
- Trainster basketbal 1

nemen aan sportactiviteiten in Nederland. Daarbij kunnen zij en de sportverenigingen rekenen op begeleiding door medewerkers van Sport Kleurt. Alle bij het project betrokkenen waarderen deze manier van werken als effectief en duurzaam. De methode is simpel en kan door iedereen die als vrijwilliger of hulpverlener bij de inburgering en integratie van vluchtelingen betrokken is, worden toegepast.

Tijdens de hulpverlening aan en begeleiding van vluchtelingen kan aandacht voor sport een essentiële bijdrage leveren aan het toekomstig functioneren van vluchtelingen in de samenleving. Sport beoefenen en betrokkenheid bij een sportvereniging levert voor vluchtelingen een positieve bijdrage aan de ontwikkeling van de taal en de opbouw van een sociaal netwerk.

'Het kost een beetje meer, maar het levert zo veel op.'

Hierdoor is een basis te creëren die vluchtelingen minder afhankelijk maakt van professionele hulpverlening.

De conclusie:

Het is belangrijk dat organisaties en mensen die betrokken zijn bij de begeleiding van vluchtelingen, meer aandacht besteden aan de mogelijkheden die sport en vrijwilligerswerk in de sport bieden.

Ze kunnen hun cliënten meer motiveren sport te gaan beoefenen en in de sport vrijwilligerswerk te gaan doen én hen hierbij begeleiden.

Contacten en duidelijke afspraken met sportorganisaties en begeleiding van kandidaten tijdens dit proces zijn essentiële voorwaarden.

De ervaring leert dat vluchtelingen veelal niet gemotiveerd hoeven te worden om te gaan sporten. Zeker niet bij voetbal.

De begeleiding op de weg daarheen kan echter net het verschil maken.

Wie neemt het stokje over?

Eind juni 2011 eindigt het project Sport Kleurt.

De uitgangspunten van Sport Kleurt zijn het waard een vervolg te krijgen.

Een van de gemeenten die aan het project deelnam, overweegt Sport Kleurt nog een jaar te subsidiëren. Hopelijk volgen meer gemeenten dit voorbeeld.

De binnen Sport Kleurt ontwikkelde methodiek kan overal en door iedereen worden toegepast. Mensen en organisaties die voor inburgering en hulpverlening met vluchtelingen te maken hebben, moeten het belang van deelname aan sport onderkennen en in hun werk integreren.

Ze moeten oog hebben voor de kansen die sport bij integratie biedt en kunnen een actieve bijdrage leveren door contact te leggen met sportverenigingen en vluchtelingen:

- te motiveren
- bij sportverenigingen te introduceren

- informatie te geven over voorwaarden en mogelijkheden van sport (denk hierbij aan het Jeugdsportfonds en Stichting Leergeld).

Ook gemeenten kunnen een stimulerende rol spelen door organisaties te wijzen op het belang van deelname aan sport door vluchtelingen en allochtonen.

Ze kunnen een extra stimulans geven door participatie in sport als onderdeel op te nemen in subsidievoorwaarden van organisaties die zich met integratie en hulpverlening aan vluchtelingen en allochtonen bezig houden.

Een beetje meer aandacht op dit terrein kan en zal een positieve bijdrage leveren aan de positie van vluchtelingen binnen de samenleving.

Sport Kleurt

Deze brochure Sport Kleurt Echt!, is bedoeld voor organisaties en mensen die met vluchtelingen en allochtonen werken. Ze wil hen stimuleren de methodiek Sport Kleurt in de dagelijkse praktijk toe te passen.

In deze brochure komen aan de orde:

- ontstaan van Sport Kleurt
- visie van de KNVB en VluchtelingenWerk Noord-Nederland op sport en vluchtelingen
- Methodiek Sport Kleurt
- ervaringen van deelnemers
- resultaten
- aanbevelingen om de werkwijze van Sport Kleurt in te integreren in de begeleiding en hulpverlening van vluchtelingen en allochtonen.

VluchtelingenWerk Noord-Nederland
Friesestraatweg 191-3
9743 AC Groningen
www.vwnn.nl

